

ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2009. ГОДИНУ

Високи савет судства: уставни и законски оквир, положај, састав и надлежност

Према Уставу Републике Србије и Закону о Високом савету судства, Високи савет судства је независан и самосталан орган, који обезбеђује и гарантује независност и самосталност судова и судија.

Уставом Републике Србије и Законом о Високом савету судства одређено је да Високи савет судства има 11 чланова, чији мандат траје пет година, осим за председника Врховног касационог суда, министра надлежног за правосуђе и председника надлежног одбора Народне скупштине, који су чланови по положају. Изборне чланове бира Народна скупштина и њих чини шест судија са сталном судијском функцијом и два угледна и истакнута правника, од којих је један адвокат, а други професор правног факултета.

Према Закону о Високом савету судства, Народна скупштина бира изборне чланове првог састава Високог састава судства из реда судија на предлог Високог савет правосуђа, а изборне чланове из реда адвоката и професора правног факултета на предлог Адвокатске коморе Србије и заједничке седнице свих декана правних факултета у Републици Србији.

Уставом Републике Србије и Законом о Високом савету судства одређена је надлежност Високог савета судства: да бира судије за трајно обављање судијске функције; одлучује о престанку судијске функције; предлаже Народној скупштини кандидате за први избор судија на трогодишњи мандат; предлаже Народној скупштини избор и разрешење председника Врховног касационог суда и председника судова; да заједно са Државним већем тужилаца предлаже Врховном касационом суду кандидате за судије Уставног суда; одлучује у поступку вредновања рада судија и председника судова; одређује састав, трајање и престанак мандата чланова дисциплинских органа; именује чланове тих органа и уређује начин рада и одлучивања у тим органима; одлучује о правним лековима у дисциплинском поступку; одлучује о премештају, упућивању и приговору о удаљењу судија; одређује број судија и судија поротника за сваки суд; доноси

Етички кодекс; обавља послове у вези са спровођењем Националне стратегије реформе правосуђа; сарађује са судским саветима других држава и међународним организацијама и обавља друге послове одређене законом.

Већи део тих надлежности Високи савет судства је преузео 1. јануара 2010. године, када су почеле да се примењују све одредбе Закона о судијама, а надлежности прописане Законом о уређењу судова, које се односе на предлагање и извршење буџета и надзор над трошењем средстава одређених за рад судова, преузеће 1. јануара 2011. године.

Конституисање и рад Високог савета судства

Високи савет судства конституисан је 6. априла 2009. године, и у време састављања овог извештаја и даље ради у непотпуном саставу, јер Народна скупштина није изабрала члана Високог савета судства из реда професора правног факултета, иако је Високи савет судства два пута тражио да о томе одлучи.

У кратком временском периоду Високи савет судства донео је велики број аката и одлука које су значајне за остваривање његове надлежности. Међу актима најважнији су: Пословник о раду ("Службени гласник РС", број 43/09), Одлука о образовању и раду Административне канцеларије ("Службени гласник РС", број 49/09) и Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Административној канцеларији од 9. јула 2009. године.

Остали акти и одлуке Високог савета судства наводе се у даљем тексту Извештаја. Сви општи акти Високог савета судства објављени су у Службеном гласнику Републике Србије и/или на веб страници Високог савета судства.

Високи савет судства је након конституисања, ради благовременог извршавања свих послова за које је надлежан, усвојио план активности и до 31. децембра 2009. године одржао 38 седница.

Административна канцеларија Високог савета судства

Према Закону о Високом савету судства, Административна канцеларија образује се за обављања стручних и административних послова Високог савета судства.

Одлуком о образовању Административне канцеларије уређен је њен рад, одређени су и разврстани положаји и уређена су друга питања од значаја за рад Административне канцеларије. Послове у Административној канцеларији обављају државни службеници и намештеници, а радна места за обављање тих послова утврђена су у Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних места.

Административна канцеларија Високог савета судства почела је са радом јула 2009. године, са запосленима који су у Министарству правде обављали стручне и административне послове за Високи савет судства.

Административна канцеларија је преузела од Министарства правде Републике Србије личне листове судија, судија поротника и запослених у судовима и податке о судијама од органа за вођење прекршајног поступка. Преузети су и предмети Високог савета правосуђа који су били заведени до дана конституисања Високог савета судства, све у оригиналу. Од Врховног суда Србије преузети су предмети Надзорног одбора.

За потребе рада Административне канцеларије, привремено су обезбеђене три канцеларије у Немањиној бр. 22-26. Како тиме нису испуњени ни минимални просторни услови за рад Високог савета судства и Административне канцеларије, Високи савет судства писмено се обраћао надлежним органима указујући на тај проблем. Међутим, он ни до данас није решен.

Очекујем да Комисија за расподелу службених зграда и пословних просторија Владе хитно и на адекватан начин реши тај проблем. Сматрам да би давањем на коришћење зграде у Ресавској 42, коју је до 31. децембра 2009. године користио Врховни суд Србије, били обезбеђени адекватни просторни услови за рад Високог савета судства и Административне канцеларије.

За потребе запослених у Административној канцеларији и чланова Високог савета судства набављена је информатичка опрема.

Поступак избора судија

Доношењем Устава Републике Србије новембра 2006. године, Закона о уређењу судова, Закона о судијама, Закона о Високом савету судства и Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава¹, створен је уставни и законски оквир за отпочињање реформе у правосуђу.

Један сегмент реформе правосуђа односио се на поступак општег избора судија у Републици Србији, који је Високи савет судства отпочео, након што је Уставни суд одбацио више иницијатива за оцену уставности одредаба Закона о судијама (чл.100 и чл.101, ст.1).

Уставни суд је утврдио да је новим Уставом престао да важи претходни Устав из 1990. године на основу којег је установљен систем судске власти у Србији; да је нови Устав извршио значајне промене у погледу вршења и организације судске власти и начина избора судија, укључујући и начин избора на сталну судијску функцију. У одлуци Уставног суда се наводи да нови Устав даје основа за закључак да је прекинута сталност судијске функције гарантована претходним Уставом из 1990. године, односно да свим судијама које не буду изабране од стране Високог савета судства на сталну судијску функцију, а то значи и судијама које су изабране према прописима донетим на основу Устава из 1990. године, престаје раније стечена судијска дужност. У одлуци, Уставни суд је констатовао да оспорене одредбе Закона о судијама нису несагласне Уставу из 2006. године, али ни Универзалној декларацији УН о људским правима и Европској конвенцији за заштиту људских права и основних слобода.

Расписивању огласа за избор судија, претходило је доношење Оквирних мерила за одређивање броја судија у Вишем прекршајном суду и прекршајним судовима („Службени гласник РС”, број 37/09), Одлуке о броју судија у судовима

---

¹ Закон о уређењу судова, Закон о судијама, Закон о Високом савету судства и Закон о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава објављени су у „Службеном гласнику Републике Србије“, број 116/08 од 22. децембра 2008. године.

(„Службени гласник РС”, број 43/09) и Одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова („Службени гласник РС”, број 49/09).

Приликом пројекције броја судија за нову мрежу судова, водило се рачуна о ново утврђеним надлежностима судова у Закону о уређењу судова. Један број предмета у парничној материји прешао је из надлежности општинских судова у новоформиране више судове, док је из окружних судова део предмета из кривичне материје прешао у надлежност новоформираних основних судова.

Високи савет судства је 15. јула 2009. године и 27. новембра 2009. године огласио избор за 2483 судије, од којих су 615 судије за прекршаје.

У поступку општег избора судија, Високи савет судства применио је критеријуме из Закона о судијама и критеријуме и мерила из Одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова.

Стручност и оспособљеност судија који су у време избора били на судијској дужности, Високи савет судства утврдио је на основу извештаја о њиховом раду у последње три године, који садржи податке о броју укинутих, преиначених и потврђених одлука по правном леку, проценту испуњености оријентационе норме, времену израде судских одлука, застарелости кривичних поступака, као и непосредним увидом у предмете, ако су постојали основани разлози за сумњу у ефикасно и стручно поступање судије.

Достојност судије Високи савет судства оценио је на основу сазнања о понашању судије, до којих је дошао путем прибављања извештаја од надлежних јавних тужилаштава за судије против којих је покренут кривични поступак или на основу података који су прибављени од Надзорног одбора и Великог персоналног већа Врховног суда Србије. Цењена је и основаност притужби странака на рад судија које су упућене председницима судова, председнику Врховног суда Србије, Министарству правде, Одбору за правосуђе и управу Народне скупштине и Високом савету судства.

Остали извори података на основу којих је утврђено да ли судија испуњава услове за избор, били су лични лист судије и подаци из личне и радне биографије.

Применом наведених критеријума и мерила, Високи савет судства је 16. децембра 2009. године изабрао 1531 судију на сталну судијску функцију и предложио Народној скупштини 877 кандидата за први избор на судијску функцију на трогодишњи мандат.

По спроведеном поступку општег избора, Високи савет судства је 25. децембра 2009. године донео Одлуку о престанку судијске дужности судијама које нису изабране у складу са Законом о судијама („Сл. гласник РС“, 116/08) и Одлуку о судовима у којима ће те судије остварити право на накнаду плате, које им припада према члану 101. став 2. Закона о судијама.

Одлука о престанку судијске дужности, са образложењем, достављена је свим судијама које нису изабране. Судијама које нису изабране у складу са Законом о судијама, престала је судијска дужност по одредби члана 101. став 1. тог Закона.

Поводом спроведеног поступка општег избора судија у Републици Србији, Високи савет судства одржао је састанке са представницима делегације Европске комисије у Републици Србији и са Међународним удружењем судија и тужилаца МЕДЕЛ. Високи савет судства је дао одговоре на сва питања у вези са уставним и законским оквиром у којем се избор судија одвијао и поступком избора и начином на који је Високи савет судства применио критеријуме и мерила за избор судија. Поред тога, разговарано је и о правима судија које нису изабране и поступку за остваривање тих права.

Именовање судија поротника

Високи савет судства донео је 16. октобра 2009. године Одлуку о броју судија поротника у судовима („Сл. гласник РС“, број 88/2009). На основу те Одлуке, 23. новембра 2009. године оглашено је именовање за 3037 судија поротника на петогодишњи мандат. На предлог министра правде, Високи савет судства је на седници од 27. децембра 2009. године, именовао 2852 судија поротника.

Предлагање кандидата за председника Врховног касационог суда

На основу члана 102. став 5. Закона о судијама, Високи савет судства је 16. октобра 2009. године огласио избор за председника Врховног касационог суда. На основу члана 13. алинеја 4. Закона о високом савету судства, а у вези са чланом 102. став 5. Закона о судијама, Високи савет судства је на седници одржаној 11. новембра 2009. године, утврдио Предлог одлуке за избор судије Нате Месаровић за председника Врховног касационог суда. Народна скупштина је на седници од 30. новембра 2009. године изабрала предложеног кандидата за председника Врховног касационог суда.

Постављење вршилаца функције председника судова

На основу члана 102. став 1. Закона о судијама, Високи савет судства је на седницама одржаним 23, 25, 27. и 30. децембра 2009. године, међу изабраним судијама, поставио вршиоце функције председника судова.

Образовање и рад комисија за распоређивање запослених из судова

На основу Закона о уређењу судова и Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава ("Службени гласник РС", број 116/2008), Високи савет судства је на седници од 6. новембра 2009. године образовао комисије за распоређивање запослених у новоосноване судове, и то: Комисију за распоређивање запослених из Врховног суда Србије у Врховни касациони суд, Управни суд и апелационе судове; комисије за распоређивање запослених из окружних и општинских судова у апелационе судове, више судове и основне судове; Комисију за распоређивање запослених из Вишег трговинског и трговинских судова у Привредни апелациони суд и привредне судове и Комисију за распоређивање запослених из органа за прекршаје и већа за прекршаје у Виши прекршајни суд и прекршајне судове.

По завршеном распоређивању, комисије су утврдиле који су државни службеници и намештеници остали у судовима нераспоређени.

Високи савет судства на седницама од 23. и 25. децембра 2009. године донео је одлуке којима је одредио судове који ће преузети привремено нераспоређене државне службенике и намештенике из општинских судова, окружних судова, трговинских судова, Вишег трговинског суда, органа за прекршаје и већа за прекршаје.

Образовање радних група за израду аката

На основу члана 16. Пословника о раду Високог савета судства, Високи савет судства је на седници одржаној 19. октобра 2009. године образовао радну групу за израду Предлога правилника о дисциплинској одговорности судија и радну групу за израду Предлога правилника о критеријумима и мерилима за вредновање рада судија.

Радна група за израду Предлога правилника о дисциплинској одговорности судија завршила је свој рад и доставила Предлог тог акта Високом савету судства ради његовог разматрања и доношења.

Именовање председника и чланова Жалбене комисије судова

На основу члана 151. Закона о државним службеницима ("Службени гласник РС", бр. 79/05, 81/05-исправка, 83/05-исправка, 64/07, 67/07-исправка, 116/08 и 104/2009), Високи савет судства је на седници од 25. децембра 2009. године именовao председника и чланове Жалбене комисије судова.

Стручно-техничке и административне послове за Жалбену комисију судова врши Административна канцеларија Високог савета судства.

Јавност рада Високог савета судства

Пословником о раду Високог савета судства, прописано је да се јавност рада тог органа остварује објављивањем општих аката Високог савета у Службеном гласнику Републике Србије, одржавањем конференција за новинаре, издавањем саопштења за јавност средствима јавног информисања и објављивањем на интернет страници Високог савета.

Високи савет судства отворио је своју web страницу на којој су објављени сви закони и општи акти који су у вези са радом Високог савета судства и неке од одлука које је Високи савет судства донео у поступку општег избора судија и именована судија поротника. Остали делови сајта су у припреми и интензивно се ради на унапређењу јавности рада Високог савета судства.

Ради се на изради Информатора о раду Високог савета судства, који ће такође бити објављен на web страници.

Међународна сарадња

Високи савет судства остварио је међународну сарадњу, како са међународним институцијама тако и са високим саветима других држава, превасходно са земљама из региона.

Подршку Високом савету судства пружају Европска комисија, Мисија ОЕБС-а у Србији, Мисија Савета Европе у Србији, USAID, Светска банка и друг организације и институције.

У току је пројекат са Европском комисијом који се превасходно односи на приближавање јавности рада Високог савета судства, а једна од компонената тог пројекта је и пружање стручне и техничке подршке радним групама које је

образовао Високи савет судства за израду Правилника о дисциплинској одговорности судија и Правилника о критеријумима и мерилима за вредновање рада судија. Пројекат ће пружити подршку у организовању јавних расправа о предлозима тих аката.

Сарадња са USAID-ом усмерена је на помоћ у успостављању буџетске канцеларије у оквиру Високог савета судства, која ће преузети програмирање и управљање буџетом од 1. јануара 2011. године и обуци запослених у канцеларији.

У јуну 2009. године неки чланови Високог савета судства били су у посети Високом савету судства Шпаније, којом приликом су се упознали са структуром и начином избора чланова тог тела, и његовим надлежностима. Такође, одржано је предавање у вези са утврђивањем дисциплинске одговорности судија и начином на који се спроводи дисциплински поступак. Чланови Високог савета судства упознали су се са поступком избора судија, начином утврђивања квалитета рада и оцењивања рада судија и механизмима сарадње између министарства правде и Високог савета судства. Поред тога, чланови су посетили и Врховни суд Шпаније.

Од 28. до 30. септембра у Црној Гори, у Бечићима, одржана је IV Међународна конференција судских и тужилачких савета региона, на којој су учествовали председник Високог савета судства Републике Србије и један изборни члан из реда судија. Један од закључака конференције је да Високи савет судства Републике Србије организује следећу конференцију која ће се одржати крајем септембра 2010. године. Подршку и помоћ у организацији ове Конференције пружиће Европска комисија преко ЕКО пројекта.

Финансијски извештај

У периоду од октобра до децембра 2009. године спроведен је поступак јавних набавки информатичке опреме за Високи савет судства, на основу Одлуке о плану набавки коју је Високи савет судства донео 13. новембра 2009. године.

Преглед извршења буџета Високог савета судства за 2009. годину је дат у табели.

Раздео	Глава	Функција	Економска класификација	Опис	Средства из буџета Закон о буџету 2009	Извршење 2009.	Неостварено / расположиво	% извршења
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5.5				Високи савет судства				
	330							
			411	Плате, додаци и накнаде запослених (зараде)	33.552.000,00	12.054.574,25	21.497.524,75	35,93
			412	Социјални доприноси на терет послодавца	6.005.000,00	2.054.574,25	4.350.425,73	27,55
			414	Социјална давања запосленима	1.000,00	0,00	1.000,00	0,00
			415	Накнаде трошкова за запослене	251.000,00	69.316,00	181.684,00	27,62
			421	Стални трошкови	4.513.000,00	6.249,00	4.506.750,12	0,14
			422	Трошкови путовања	3.000.000,00	497.284,60	2.502.715,40	16,58
			423	Услуге по уговору	9.975.000,00	2.236.716,73	7.738.283,27	22,42
			426	Материјал	1.000.000,00	23.099,95	976.900,05	2,31
			483	Новчане казне и пенали по решењу судова	1.000,00	0,00	1.000,00	0,00
			511	Зграде и грађевински објекти	4.700.000,00	0,00	4.700.000,00	0,00
			512	Машине и опрема	2.938.000,00	2.551.958,90	386.041,10	86,86
				УКУПНО ЗА РАЗДЕО:	65.936.000,00	19.093.514,58	46.842.485,42	28,96

Број: 021-02-012/2010-01

У Београду, 08. март 2010. године

**ПРЕДСЕДНИК
ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА**

Ната Месаровић